

Saku Nikkanen sd

Kirjallinen kysymys lähisuhdeväkivallan uhrien suojelun tehostamisesta ja poliisin toimivaltuuksien riittävydestä

Eduskunnan puhemiehelle

Viime vuosina julkisuudessa esiin nousseet tapaukset osoittavat vakavia puutteita lähisuhdeväkivallan uhrien suojelussa. Useissa tapauksissa poliisi ei ole tunnistanut uhrin kohtaamaa riskiä riittävän ajoissa eikä ole ryhtynyt kaikkiin niihin toimenpiteisiin, jotka olisivat voineet estää väkivallan vakavan kärjistymisen tai henkirikoksen. Tapauksia yhdistää usein se, että vakavistakin uhkauksista, toistuvista lähestymiskiellon rikkomisista tai muista rikosepäilyistä huolimatta epäiltyjä ei ole vaadittu vangittaviksi, mikä on mahdollistanut uhkaavan käytöksen jatkumisen.

Poliisiylijohtaja Koskimäen mukaan lähisuhdeväkivallan torjunnassa on onnistumisia, mutta myös niin sanottua "huonoa poliisitoimintaa", jota pyritään poistamaan. Poliisin edustajat ovat tuoneet esiin, että vangitsemisen käyttämiseen rikosten ennaltaehkäisemiseksi liittyy edelleen henkisiä ja toiminnallisia esteitä, sillä vangitsemista on perinteisesti tarkasteltu rikostutkinnan turvaamisen näkökulmasta. Tämän ajattelutavan muuttamista pidetään tarpeellisena, jotta vaaralliset tilanteet tunnistettaisiin ajoissa ja seuraamukset olisivat oikea-aikaisia ja vaikuttavia.

Lähestymiskiellon valvonnassa käytettävä tekninen valvonta, kuten jalkapanta, on edelleen alikäytetty keino, vaikka se voisi merkittävästi parantaa suojelutoimien tehokkuutta. Myös lähestymiskiellon toistuva rikkominen tulisi poliisijohdon mukaan useammin johtaa vangitsemisvaatimuksiin. Näin kiellon uskottavuus säilyy ja uhrin turvallisuus voidaan varmistaa. Uhka-arvioiden tekemisessä on ilmennyt huomattavaa vaihtelua eri poliisilaitosten välillä. Tämä herättää kysymyksen siitä, tunnistetaanko vakavan väkivallan uhkaa riittävän usein ja ohjataanko uhreja riittävästi tukipalveluiden piiriin.

Poliisihallitus on antanut ohjeita lähisuhdeväkivallan torjumiseksi ja korostanut uhka-arvioinnin merkitystä. Kuitenkin useissa julkisuudessa käsitellyissä tapauksissa nämä menettelytavat eivät ole toimineet. Apulaisoikeuskansleri on myös toistuvasti kiinnittänyt huomiota lähisuhdeväkivaltaa koskevien esitutkintojen puutteisiin.

Kokonaisuutena tilanne herättää vakavan kysymyksen siitä, ovatko poliisin nykyiset toimivaltuudet ja resurssit riittävällä tasolla lähisuhdeväkivallan uhrien suojelemiseksi. On tarpeen arvioida, tarvitaanko lainsäädäntömuutoksia tai toimivaltuuksien vahvistamista, jotta poliisi voisi nykyistä tehokkaammin ennaltaehkäistä näiden vakavien rikosten tekemisen.

Kirjallinen kysymys KK 25/2026 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että lähisuhdeväkivallan uhrit saavat oikea-aikaisen ja tehokkaan suojan,

harkitseeko hallitus poliisin toimivaltuuksien tai lainsäädännön vahvistamista ja

tunnistetaanko vakavan väkivallan uhkaa riittävän järjestelmällisesti ja ohjataanko uhreja oikea-aikaisten tukipalveluiden piiriin?

Helsingissä 12.2.2026

Saku Nikkanen sd